

lion - bavlnená tkanina

Liosálfar - v *severskej mytológii* svetlí škriatkovia *Alfovia*, žijúci v *Ljósálfheime*

lipa - 1. *slovanský* a *germánsky* posvätný strom (porovnaj *dub*), spájaný so *ženským princípom* života; vysádzaný do stredu dedín a cintorínov, na vrcholy osamelých kopcov, kde sa konali zhromaždenia, súdne procesy (> *slnko/spravodlivosť* posväcovala pravdu); lipa prisudzovaná liečiteľská moc (dotyk s kôrou odnímaná choroba) a tiež sila odvracať *blesky* (pozri *mágia*); v *kresťanstve* jediným stromom prevzatým z predkresťanských stromových kultov (pozri *strom*; lipa zasvätená *Afrodite*); lipa považovaná za *drevo života/strom života*; pre srdcovité listy spájaná lipa s *Máriou*, t.j. *láskou* k blížnemu, materinskému citu, matky a dieťaťa, rodiny, ochrany slabších (> tiež v sociálnom zmysle); z týchto dôvodov mäkké (poddajné, ženské) lipové drevo ako materiál pre *mariánske* sochy (T.Riemenschneider, V.Stoss); v ľudovom kulte (pozri *mariánsky kult, madony*) sošky *Panny Márie*, ale aj iné jej vyobrazenia stavané do puklín líp a tam uctievané; pozri *heraldická figúra, lubok, matrioška; Bohemia, Moravia, Silesia*

2. mäkké, rovnomerne husté *drevo*, dobre štiepateľné, ale málo trvanlivé, silne vysychavé; v *sochárstve* používané na diela stredného a väčšieho formátu, tvarovo členitého; drevo dobre prijíma farbu, *moridlo* aj vosk; v českom sochárstve veľmi rozšírené vo všetkých obdobiach, výrazne v *gotike* (*madony*) a *baroku* (Braun, Platzer); zimná lipa (tzv. *kamenná lipa*) je pevnejšia a farebne tmavšia; pozri *Moravia, Bohemia, Praha, Silesia, matrioška*

T. Riemenschneider: Smútiace ženy (lipová drevorezba, zrejme predela Detwangerského oltára, prenesená do Würzburgu, 1508)

tzv. **lipa kamenná** - zimná *lipa* tmavšej farby, tvrdšieho *dreva*

lípaná klenba - *klenba lípaná*

lípaná kružba - *kružba lípaná*

Lipchitz Jacques - (†1973); pozri *kubizmus*

lipová halúzka - pozri *Silesia*

Lippi Filippino - (†1504); taliansky maliar vrcholnej *renesancie* vo *Florencii*; pozri *florentskí maliari, talianski maliari 15.st., talianski maliari renesanční*

http://en.wikipedia.org/wiki/Filippino_Lippi

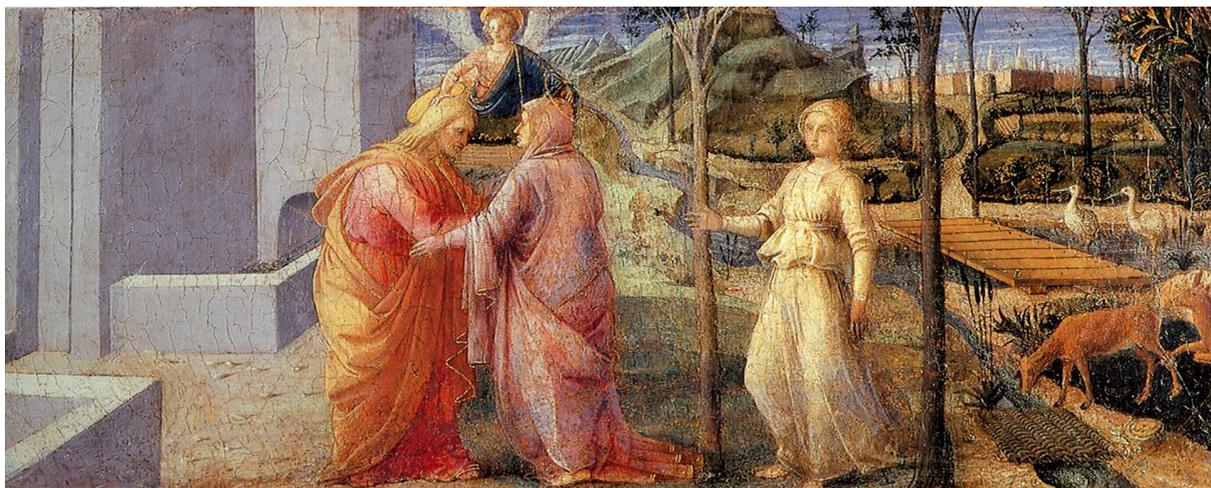
<http://www.art-wallpaper.com/14029/Lippi+Filippino/The+resurrection+of+the+Drusiana?Width=1600&Height=1200> (prehľad diel)

https://www.google.sk/search?q=F,+Lippi:+The+Marriage+of+St.+Catherine&espv=2&biw=1853&bih=952&tbm=isch&imgil=S_Ue9IU3CbkIjM%253A%253BZ4xRAYIxFZugJM%253Bhttp%2

[5253A%25252F%25252Fen.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FMarriage of St. Catherine \(Filippino Lippi\)&source=iu&pf=m&fir=S_Ue9IU3CbkIjM%253A%252CZ4xRAYIxFZugJM%252C.&usg=__C.FgXuktSvCD85KBXim3acwh_Ik%3D&ved=0CEcQyjc&ei=tRjPVMjsCcT5yQOti4GgDQ#facrc=__&imgdii=S_Ue9IU3CbkIjM%3A%3BwKB_UZsj9PbRJM%3BS_Ue9IU3CbkIjM%3A&imgrc=S_Ue9IU3CbkIjM%253A%3BZ4xRAYIxFZugJM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fen%252Fthumb%252F%252Feb%252FNozze_Caterina_San_Domenico.jpg%252F300px-Nozze_Caterina_San_Domenico.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FMarriage_of_St._Catherine_\(Filippino Lippi\)%3B300%3B350](https://en.wikipedia.org/wiki/Marriage_of_St._Catherine_(Filippino_Lippi)&source=iu&pf=m&fir=S_Ue9IU3CbkIjM%253A%252CZ4xRAYIxFZugJM%252C.&usg=__C.FgXuktSvCD85KBXim3acwh_Ik%3D&ved=0CEcQyjc&ei=tRjPVMjsCcT5yQOti4GgDQ#facrc=__&imgdii=S_Ue9IU3CbkIjM%3A%3BwKB_UZsj9PbRJM%3BS_Ue9IU3CbkIjM%3A&imgrc=S_Ue9IU3CbkIjM%253A%3BZ4xRAYIxFZugJM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fen%252Fthumb%252F%252Feb%252FNozze_Caterina_San_Domenico.jpg%252F300px-Nozze_Caterina_San_Domenico.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FMarriage_of_St._Catherine_(Filippino_Lippi)%3B300%3B350)

F. Lippi: Sv. Ján evanjelista oživuje Drusianu (pero, hnedý akvarel, 15.st.)

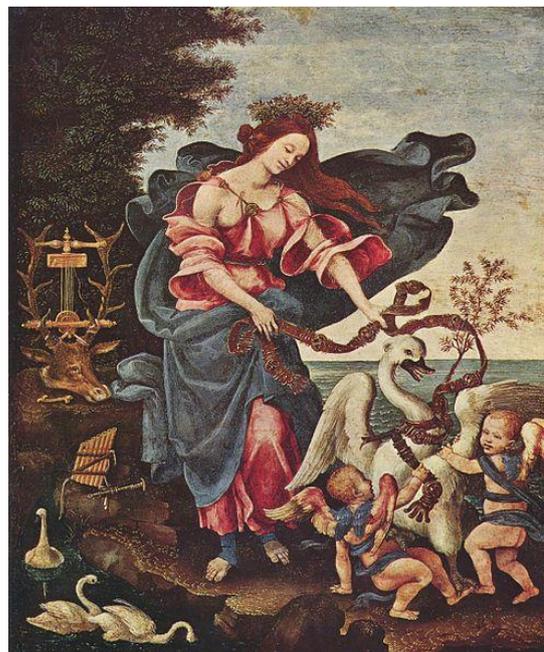
F. Lippi: Stretnutie Joachima a Anny pri Zlatej bráne (freska, 1440-1445)

F. Lippi: Stretnutie Joachima a Anny pri Zlatej bráne (detail, 1497)

Fra Angelico a F. Lippi: Klaňanie troch (1440-1460)

F. Lippi: Tobiaš a anjel (1472-1482)

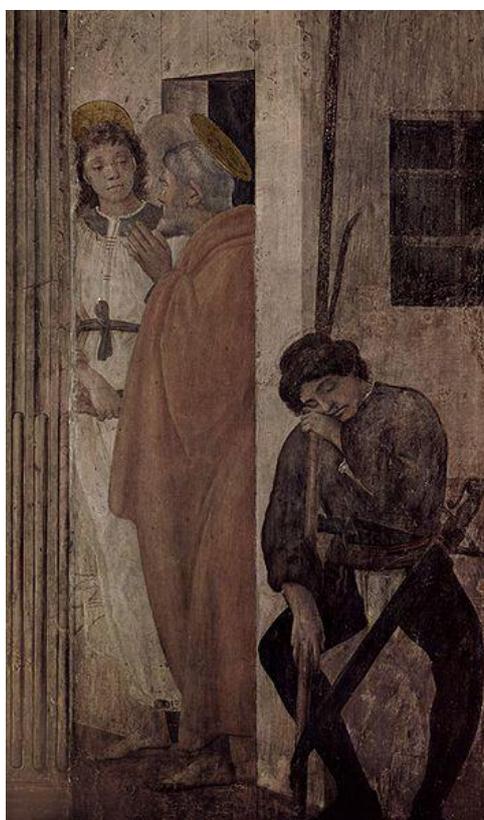
F. Lippi: Alegória hudby (1475-1500)

F. Lippi: Zjavenie Panny Márie sv. Bernardovi (1486)

F. Lippi: Mystický sobáš sv. Kataríny, panny a mučenice (1503)

F. Lippi: Anjel oslobodzuje apoštola Petra z väzenia (freska z cyklu Život sv. Petra, kaplnka Brancacciovcov, Florencia, 1481-1482)

F. Lippi: Nanebovzatie Panny Márie (1489-1491)

F. Lippi: Svätý Donatus (1496)

Lippi Lorenzo - (1665);

L. Lippi: Konzul Gaius Popilius kreslí kruh okolo kráľa Antiocha IV (detail, 17.st.)

Lippo - Memmi/Memmo Lippo

lipsanotéka - slonovinová skrinka na relikvie (rímske umenie kresťanskej antiky); pozri tablinum, relikviár

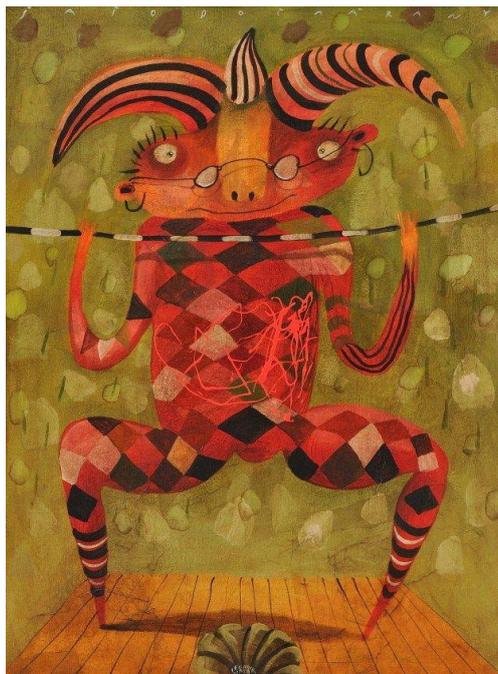
lipská škola - jej významným predstaviteľom bol W. Trubke; pozri škola

Lipsko - pozri knižné umenie; Nemecko

Lipták Fero - (*1962); slovenský maliar, architekt, scénograf a ilustrátor; vyštudoval strednú umelecko-priemyselnú školu v Košiciach, odbor grafika a Vysokú školu múzických umení v Bratislave, odbor Divadelná scénografia; od roku 1986 pracoval takmer vo všetkých slovenských divadlách; za posledných 15 rokov vytvoril okolo 90 inscenácií; mnohé z nich boli ocenené na domácich aj zahraničných festivaloch; od roku 1991 sa venuje najmä filmu; ako architekt a výtvarník spolupracoval na profilových slovenských filmoch deväťdesiatich rokov; s režisérom Martinom Šulíkom spolupracoval na filmoch Neha, Všetko čo mám rád, Záhrada, Orbis pictus, Zabíjačka, Krajinka, Slnčný štát; s režisérom Miroslavom Šindelkom na filme Vášnivý bozk; s Václavom Vorlíčkom na filme Vták ohnivák; s Agnieszkou Holland na filmoch Tretí zázrak a Jánošík (nedotočený); ďalej spolupracoval s Vladom Balcom na filme Dážď padá na naše duše a Romanom Vávrom na filme Čert ví proč; za tento film získal nomináciu Český lev, a v roku 2006 celovečerný hraný film Haličské príbehy v réžii Dareka Jablonského; za film Záhrada získal ocenenie Českej filmovej akadémie Český lev; spolu s Dušanom Dušekom a Martinom Šulíkom spolupracoval na scenári k filmu Zabíjačka; F. Lipták ako scénograf vytvoril niekoľko úspešných inscenácií v Poľsku: Merlin v Teatr Narodowy vo Varšave, Figarova svadba a Robinson Crusoe v Teatr Lodź, Snehová kráľovná v Teatr Opole

https://www.google.sk/search?q=Lipt%C3%A1k+Fero&espv=2&biw=1830&bih=995&tbm=isch&imgil=zskNISScme1_LM%253A%253BenWN7eICcftlYM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.dieladielka.sk%25252Fsortiment%25252Fdielo%25252F3228&source=iu&pf=m&fir=zskNISScme1_LM%253A%252CenWN7eICcftlYM%252C_&usg=__n2UpOtbj8KNCXtFnA-Y39nfmadc%3D&ved=0CEUQyjc&ei=50E0VPqEI4ef7gbghIDQCg#facrc=&imgdii=&imgrc=zskNISScme1_LM%253A%3BenWN7eICcftlYM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.dieladielka.sk%252Fstranka_data%252Fmoduly%252Fsortiment_1%252Fdielo%252F3228%252Fv_fero_liptak_namuslena_1279796799.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.dieladielka.sk%252Fsortiment%252Fdielo%252F3228%3B352%3B490

<http://radovanbalaz.blog.sme.sk/c/220020/Born-si-tlapol-s-Liptakom.html>
http://www.art11.com/artistes/zoom_sur/Fero_LIPTAK/

F. Lipták: Šašo počmáraný (2000)
F. Lipták: Namušená (2010)

F. Lipták: Mamona (2000)
F. Lipták: Loptoš

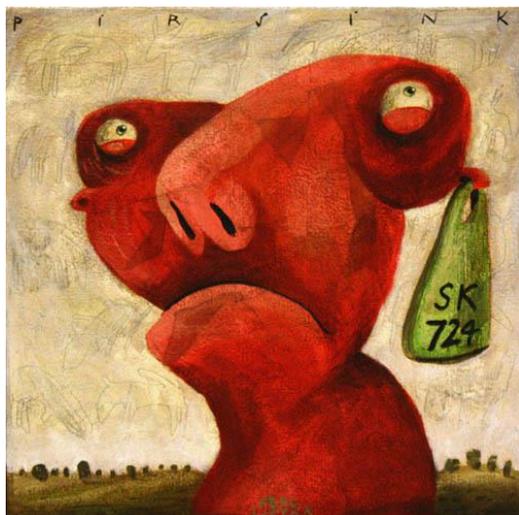

F. Lipták: Fejsbuk (2010)

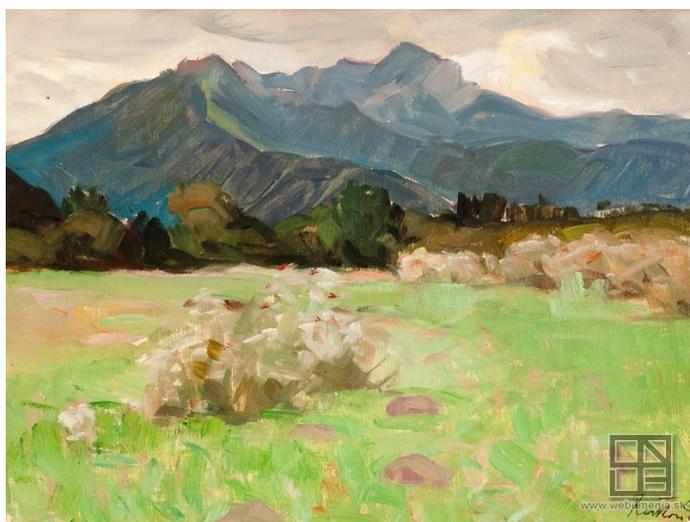
F. Lipták: Pýcha

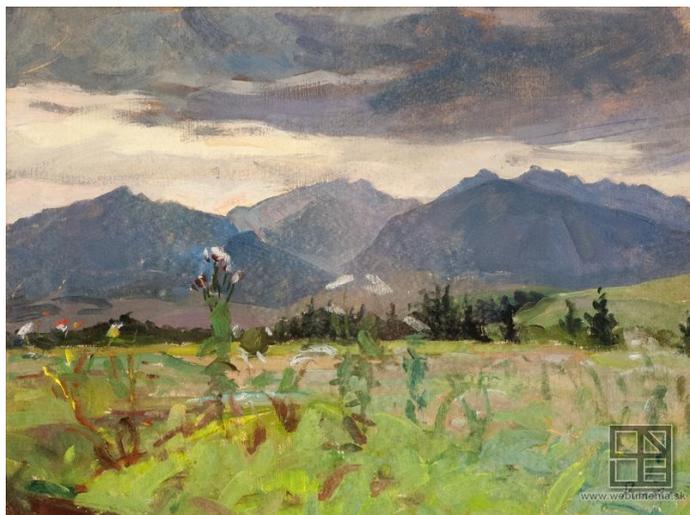
F. Lipták: Pírsing (okolo 2010)

F. Lipták: Joga (okolo 2010)

Liptov - pozri *J. Augusta; Slovensko*

E. Rákoši: Liptovský kraj VI.

E. Rákoši: Liptovský kraj VII.

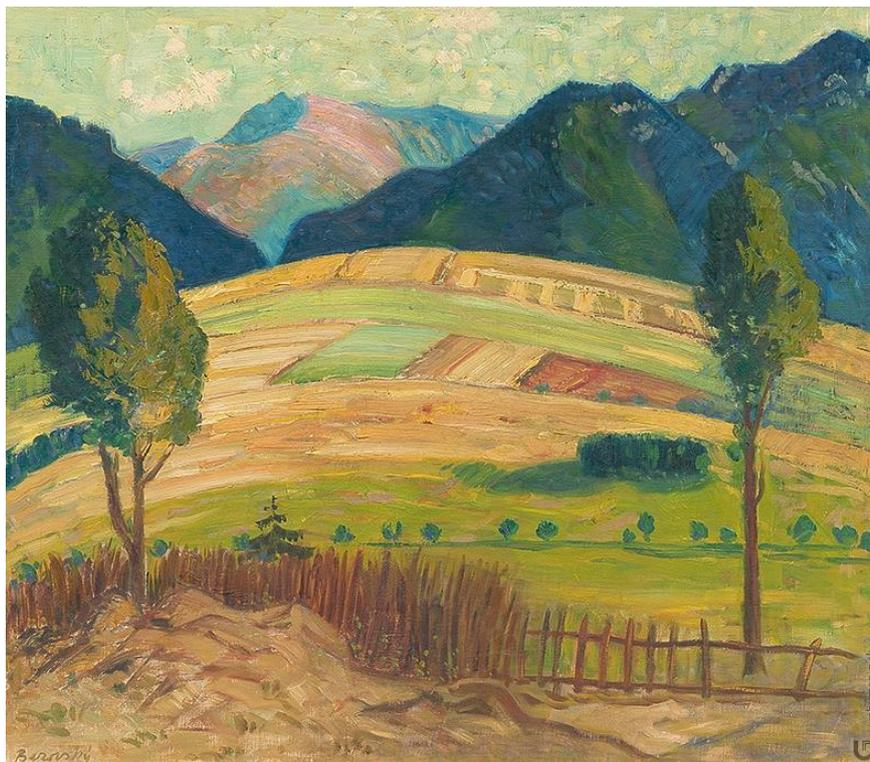
M. Tillner: Z Liptova (1969)

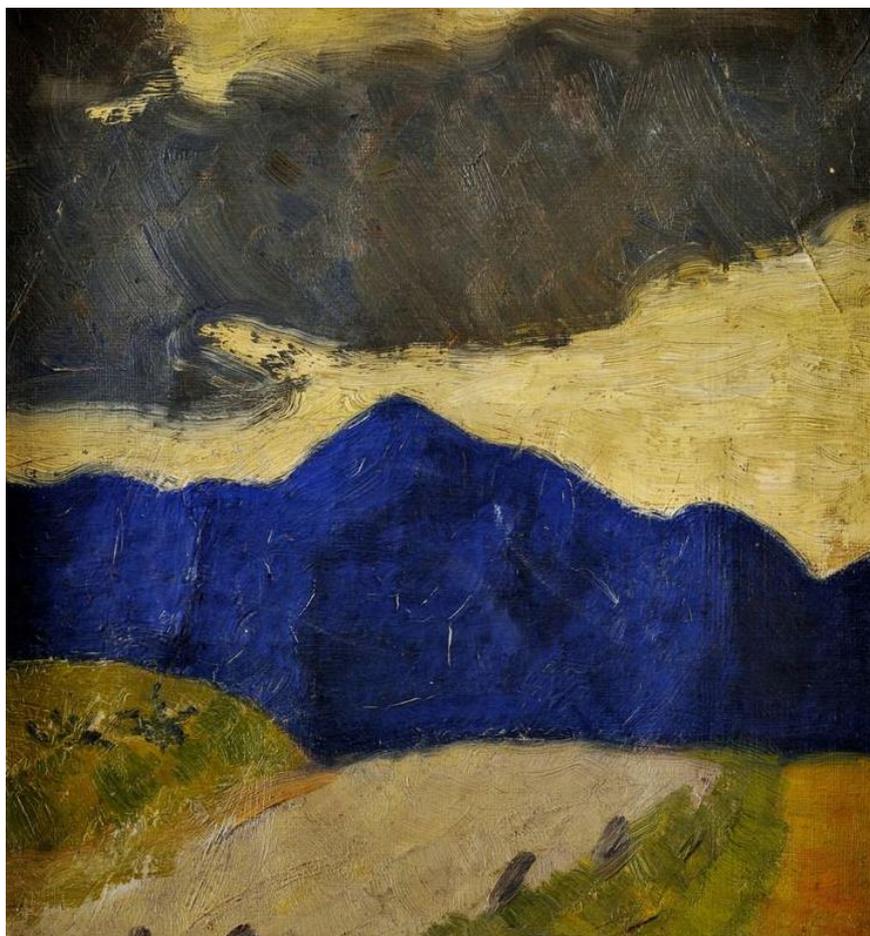
E. Tholt: Zimná krajina na Liptove (1980)

M. A. Bazovský: Žatva v Liptove (1942)

M. A. Bazovský: Liptovské hory (1951)

M. A. Bazovský: Krajina z Liptova (1924-1927)

A. Smažil: Liptovská rapsódia (1982)

V. M. Martinček: Liptovská jar

liptovský meč - typ bronzového *meča* s liatou rukoväťou s kotúčovým zakončením; vyrábaný v liptovskej a alpskej oblasti v dobe mladšej a neskorej *doby bronzovej*; pozri *umenie doby bronzovej*

Liptovský Mikuláš - pozri *Slovensko*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Liptovsk%C3%BD_Mikul%C3%A1%C5%A1

V. Hložník: 1.máj 1918 v L. Mikuláši (sorela, 1955-1956)

lira di gamba/liron - je basa z rodiny lírových nástrojov, nástroj populárny na konci 16. a začiatku 17.st.; má 9-16 strún; keď sa na liron hralo, držal sa medzi nohami na spôsob a *violončela* alebo *violy* (*viola da gamba*); je väčšou verziou lira da braccio, ktorá má podobne široký hmatník, plochý mostík a strunik v tvare pegbox s čelnými kolíkmi; Liron bol primárne používaný v Taliansku počas neskorého 16.st. a začiatku 17.st., a to najmä v čase Claudia Monteverdiho; používaný ako sprievod spevu, najmä v katolíckych kostoloch jezuitov; pozri *hudobné nástroje strunné*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Lirone>

P. F. Mola: Homer (17.st.)

liron - *lira di gamba*

lis Božieho hnevu - pozri *Vínny lis Božieho hnevu*

lis grafický - *grafický lis*

lis knihtačiarsky - *knihtačiarsky lis*

lis meditačiarsky - umožňuje veľký tlak na *matricu* a je určený pre *grafické techniky z hĺbky*; pozri *tlač z hĺbky*

lis mystický - *mystický lis*

lis tlačiarenský - *tlačiarenský lis*

lis vinný - *vinný lis*

Lisabon - pozri *Portugalsko*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Lisabon>

P.-A. Aveline: Lisabon, hlavné mesto Portugalského kráľovstva (veduta, farebná rytina, 1740)

Autor neuvedený: Lisabonské zemetrasenie v roku 1755 (1755)

João Glama Strobërle: Alegória zemetrasenia v Lisabone v roku 1755 (1755)

Neznámy autor: Lisabon r.1755 (medirytina, 1755)

Lisebetius Peter - (†1678); prípadne Peter van Lisebetius, Peter van Leysebetten; holandský rytec a grafik v technike *leptu*, ktorého činnosť prekvitala v r. 1660; pozri *holandskí rytci*

<http://www.webumenia.sk/autor/5936> (prehľad diel)

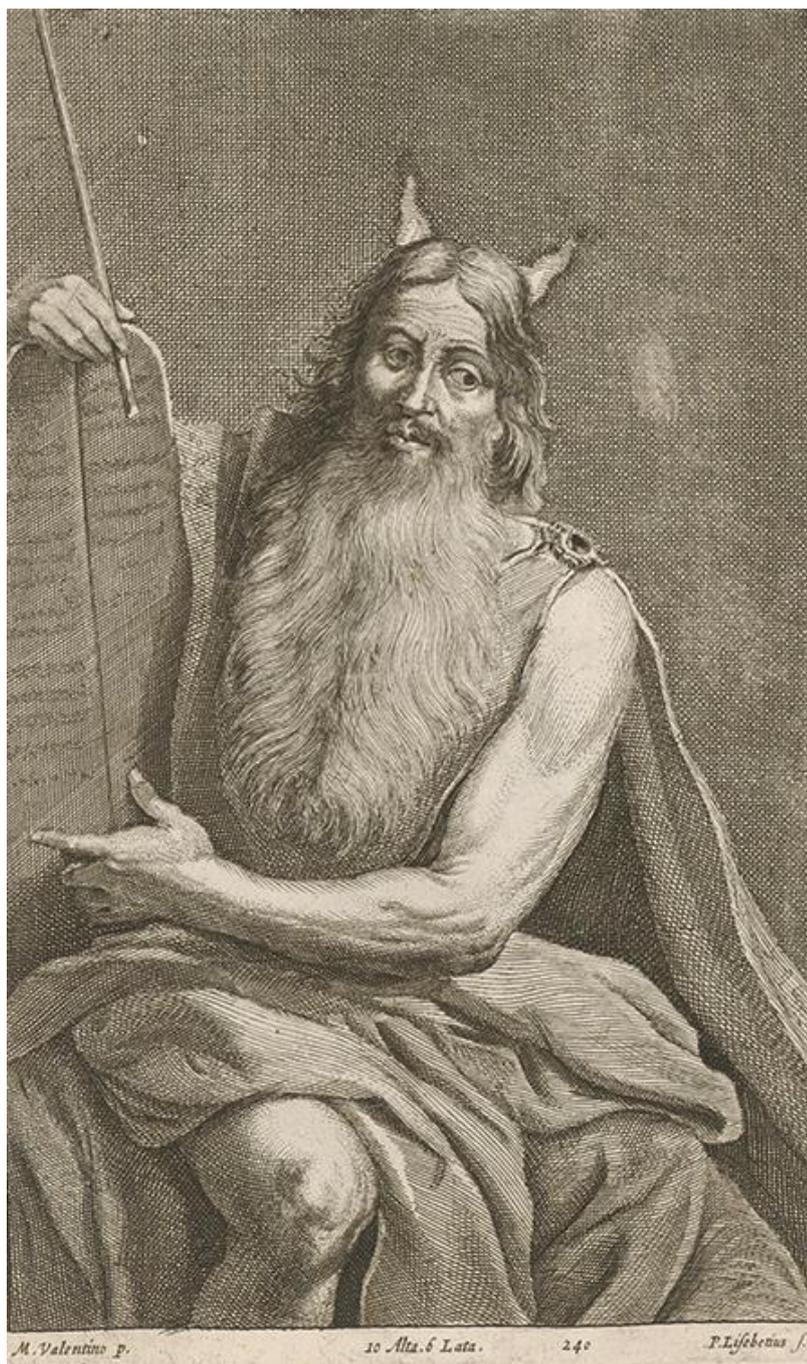
http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.G_11965-223

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.G_11965-235

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.G_11965-235

P. Lisebetius podľa D. Teniersa II : Zuzana a starci (lep, 1673)

P. Lisebetius podľa D. Teniersa II : Mojžiš (lep, 1673)

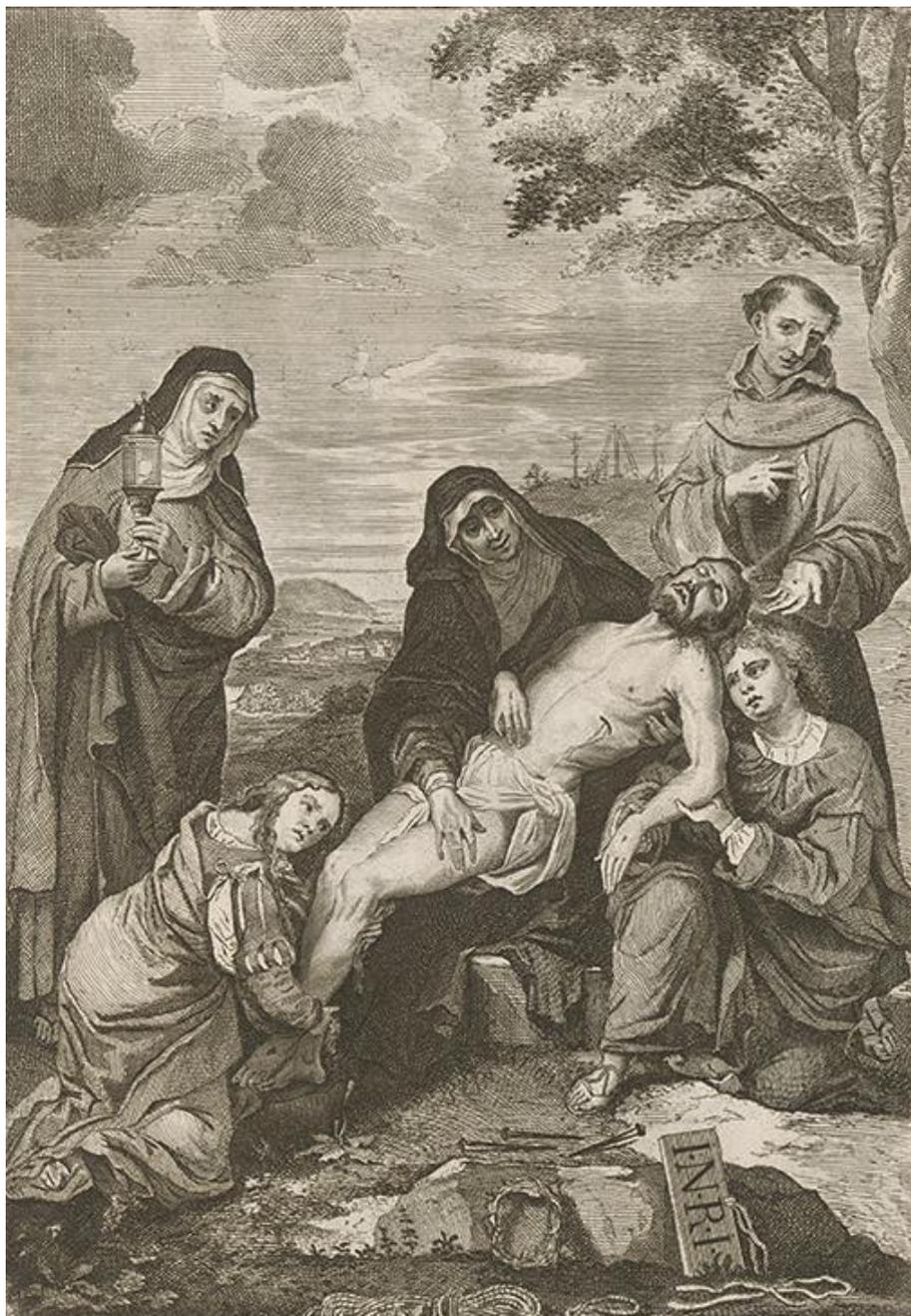
P. Lisebetius podľa P. Veronese: Apolón, Marsyas a Midas (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Apolón a Marsyas (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Oplakávanie (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Oplakávanie (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Zmŕtvychvstanie (lept, 1673)

P. Lisbetius podľa P. Veronese: Marta prehovára svoju sestru Máriu (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Navštívenie (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa Polidora: Svätá rodina v krajine (lept, 1673)

P. Lisibetius podľa P. Veronese: Mŕtvy Kristus s tromi anjelmi (lept, 1673)

P. Lisibetius podľa P. Veronese: Oplakávanie (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Abrahám obetuje Izáka (lept, 1673)

P. Lisbetius podľa P. Veronese: Anjel (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Anjel (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Nahota (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Pohľad na zbierku Leopolda Wilhelma Habsburského (lept, 1673)

lisena - lizéna

lisis - vrchol štvorhranej veže *pylónu*; porovnaj *lizéna*

Liss Johann - (†1627/1631); popredný nemecký *barokový* maliar; pôsobil hlavne v *Benátkach*

<https://www.google.sk/search?q=Liss+Johann&oq=Liss+Johann&aqs=chrome..69i57.1666j0&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

J. Liss: Judita v Holofernesovom tábore
J. Liss: Bitka roľníkov (1617)

Lissandrino - A. Magnasco

list - vo výtvarnom umení do kruhu alebo zakriveného mnohouholníka zasadený prvok gotickej *kružby* z 3 alebo viacerých hrotitých tvarov pripomínajúcich list medzi výstupkami; pozri *trojlístok*, *štvorlístok*; porovnaj *triskelis*

list apoštolský - pozri *epištola 1*

list d'atelinový - *oblúk d'atelinový list*

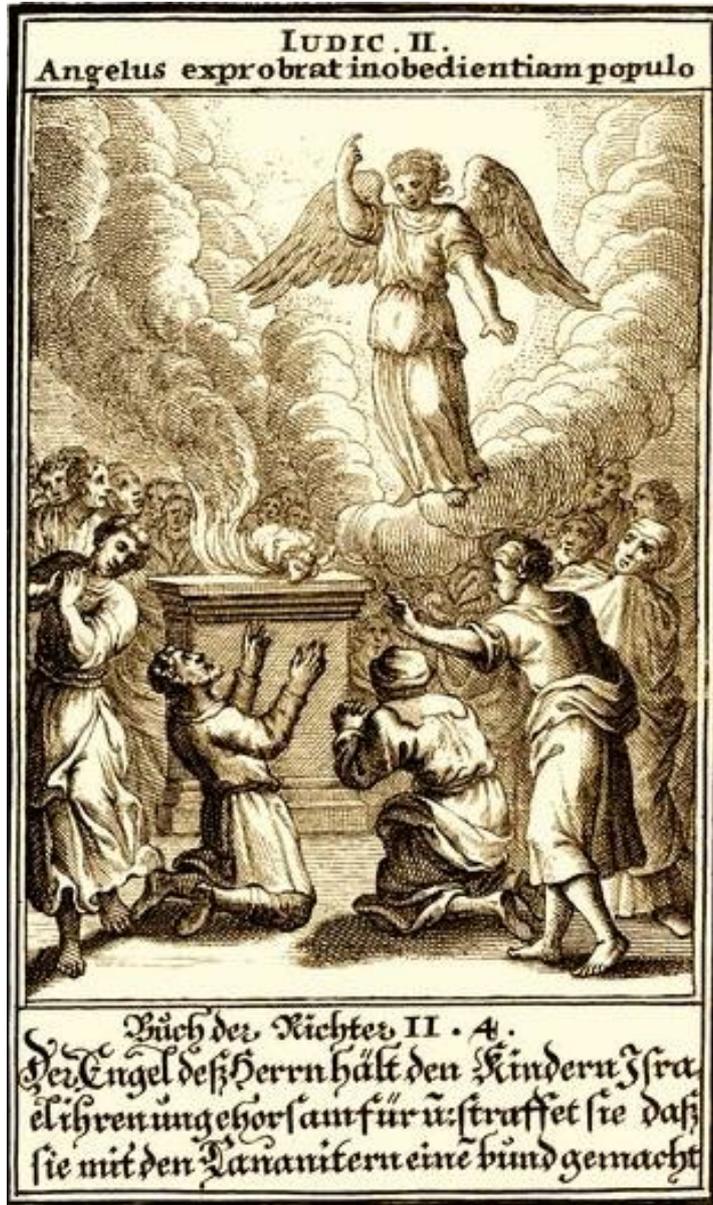
list grafický - *grafický list*

list kánonový - *kánonové listy/kánonové dosky*

list oltárny - *oltárny list*

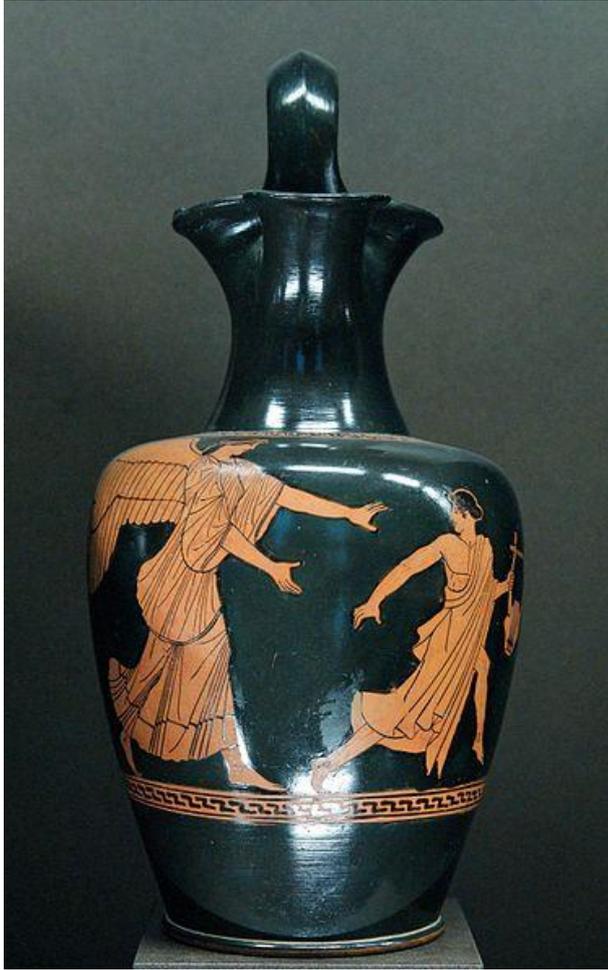
list vrbový - *vrbový list*

List Židom - list apoštola Pavla Židom; pozri *apoštol Pavol*

Ch. Weigel st.: Zákon a evanjelium (medirytina z Bible ectypa, 1695)

lister - 1.lesklý, dúhový povlak na *skle* alebo keramike zapríčinený pridaním solí do *glazúry*; používaný v iránskej fajanse už v 2.tis.pr.Kr.; pozri *iránske umenie*
2.fahká lesklá látka z *bavlnenej* priadze a česanej *vlny*

Achilles maliar: Eós prenasleduje Tithona (attická červeno figurová oinoche, 470-460pr.Kr.)

lístie - v mytológiách symbol rýchlo plynúceho ľudského života, symbol jeho neistoty, *márnosti*, tiež pomínutelnosti všetkého sveta; *strom* bez lístia v starovekom Egypte zastupuje *Usírewa/Osirisa* (keď sa stal *podsvetným* božstvom); padajúce lístie znamená konečnosť a krehkosť individuálneho života, strom naproti tomu večnosť a nekonečnosť života; pučanie lístia a opadávanie symbolizuje striedanie ľudských *generácií*; v kultoch lístie dôležité najmä zjari (v staroveku trhané a pálené ako *obet'*); v listí videná ozdoba stromu, ochrana plodov pred slnečnou páľavou a nepriazňou počasia; lístie poskytuje tieň človeku; v *kresťanstve* spájané lístie s čínorodým životom nesúcim plody v duchovnom zmysle (lístie symbolom vnútorného, kontemplatívneho života); plané slová prirovnávané ku košatému stromu, bohatému na lístie ale chudobnému na plody; v umení prevažuje listový ornament/*ornament rastlinný/vegetabilný* (pozri napr. *listovec*) nad kvetinovým (*florálnym*); v Egypte bol ešte *lotosový kvet* rovnocenný *papyrusu*, ale v *antike* celkom prevážil ornament listový: *akant*, *palmeta* a najmä *brečtan*; akant zostal v obľibe aj v renesancii a baroku; listový ornament rozvinutý najmä v *románskom* a *gotickom slohu* (*hlavice stĺpov*, *knižné maliarstvo*, *iniciály* ap.; pozri *veniec*; *Vertumnus/Vortumnus*)

listopad - čes.; *november*

listová hlavica - *hlavica listová*

listová maska - *maska listová*

listová zeleň - *zeleň chromová/chromoxid zelený*

listové okno - *okno listové*

listovec - tiež *kyma*; vegetabilný ornament gréckej a rímskej architektúry; ornamentálny pás štylizovaných listov vajcovitého tvaru (*kyma dórske*); v prípade *kyma lesbického* sú vajcovité útvary celkom premenené na listy; ornamentálny pás v tvare vajcovitých útvarov sa nazýva *vajcovec* (*kyma iónske*); pozri *lístie*

listový ornament - *ornament listový*

listový veniec - pozri *diví muži*

listový vlys - *vlys listový*